

OTOK HVAR

OTKRIJ, SLIJEDI I BUDI SVJETLO

Sadržaj

- 04 **Dobro došli na Hvar, otok svjetla**
- 08 **Zlatna baština otoka Hvara**
- 14 **Najsunčaniji otok**
- 16 Plaže, otoci i uvale
- 22 **Mjesto nadahnuća**
- 24 **Gastronomski doživljaji**
- 24 Tradicijska jela
- 25 Masline, vinova loza i lavanda
- 28 **Grad Hvar**
- 32 **Stari Grad**
- 36 **Jelsa**
- 40 **Vrboska**
- 42 **Sućuraj**
- 44 **Unutrašnjost otoka**
- 46 **Događanja na otoku Hvaru**

Dobro došli na Hvar, otok svjetla

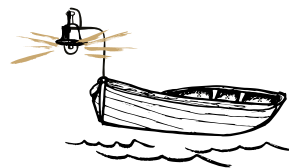
Ima mjesta na kojima je svjetlo moćnije, intenzivnije, bogatije nego drugdje. Takva mjesta oduvijek privlače ljude željne nadahnuća, ljepote i zadovoljstva, baš poput svjetionika.

Jedan od takvih prostora svjetla je i otok Hvar. Hvar otkriva skriveni mikrokozmos, koji otvara naše poglede na bolji svijet u kojem je u borbi svjetla i mraka upravo svjetlo pobijedilo. Posjetite li ga, shvatit ćete što je ovamo privuklo stare Ilire, Grke, Rimljane i Hrvate - **svjetlo koje nadahnjuje i hrani.**

Svjetlo je feral kojim lovimo srdelu, kula Tor kao upozorenje na opasnost, sunce koje hrani agavu s kojom sestre benediktinke već stotinama godina izrađuju čipku. To je rimski mozaik koji svojim kantharosom svjedoči o svjetlu ovog otoka, a najveće svjetlo jest ono koje duhovno hrani naše otočane u procesiji Za križen. Svjetlo je ovdje posvuda - Hvar je doslovno najsunčaniji otok Jadrana - **i u svjetlu ništa nije skriveno**. Ovo svjetlo svijetli daleko, jer kad i napustimo ovaj otok, zauvijek ostaje s nama, podsjeća nas na kasno poslijepodne kad smo kušali paprenjoke, pili Bogdanušu ispod stoljetne masline i slušali zvukove klape u Srinjoj koli.

Ako zastanete, čut ćete šapat renesansnog pjesnika iz 16. st. Petra Hektorovića koji je vjerovao da ništa nije skriveno, stoga sjaj svjetla otkriva u nama optimizam, ljubav i vraća nas u život kakav volimo. Ovdje ste pozvani **otkriti, slijediti i biti svjetlo**.

SVJETLO KOJE NADAHNjuje I HRANI...

NIHIL • OCCULTVM
NIŠTA NIJE SKRIVENO

Zlatna baština otoka Hvara

Šest znamenitosti nalazi se pod zaštitom UNESCO-a,
a mnogi zbog te činjenice Hvar nazivaju i UNESCO otokom.

Duboki zaljev, veliko plodno polje u središtu otoka i brojni izvori pitke vode privukli su grčke koloniste s otoka Parosa da se nastane na prostor današnjeg Staroga Grada. Prepoznali su poljoprivredni potencijal **Starogradskog polja**, premjerili ga i podijelili u pravilnu mrežu parcela. U njemu se oduvijek sadila vinova loza, a u antici i srednjem vijeku sijalo se i žito. Uz obronke su se penjali maslinici, među maslinama su rasli rogači, a uz naselja bademi. Na dijelovima polja rasla je smokva, kao i terasasti nasadi lavande. Danas se ovo polje navodi kao primjer najbolje sačuvane grčke parcelacije na Mediteranu. Ovdje su utemeljili i grad **Faros** čija se **povijesna jezgra** također našla pod UNESCO-vom zaštitom.

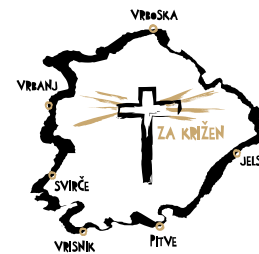

Pod zaštitom UNESCO-a i dva su izvorna hvarska nematerijalna fenomena, čipka od agave i procesija Za križen. Vještina izrade **čipke od agave** vezana je za benediktinski samostan sv. Ivana Krstitelja i sv. Antuna Opata. Već nekoliko stoljeća vrijedne i posvećene ruke sestara benediktinki izvlače tanke bijele niti iz svježeg lišća agave i stvaraju jedinstvena umjetnička djela.

U noći s Velikog četvrtka na Veliki petak otok Hvar obasjan je svjetlom svijeća mnoštva vjernika u procesiji **Za križen**. Šest svečanih procesija, ujedinjenih u Kristovom križu, kreće iz Jelse, Pitava, Vrisnika, Svirča, Vrbanja i Vrboske da bi se obasjane jutarnjim zrakama sunca ponovno vratile u svoje župe.

POSVEĆENE RUKE SESTARA BENEDIKTINKI...

OBASJAN SVJETLOM SVIJEĆA...

Klupska je pjesma neizostavan element za stvaranje pravog mediteranskog ugođaja. **Klupsko pjevanje** je tradicijsko višeglasno homofono pjevanje bez pratnje instrumenata. Pjesme o moru, ljubavi i mediteranskom načinu života nigdje ne dotiču srca ljudi, kao što to čine u pravom otočkom ambijentu. Ovaj je način pjevanja stvorio jedinstveni kulturni i glazbeni izričaj gradova na dalmatinskoj obali i otocima.

MEDITERANSKI NAČIN ŽIVOTA...

BOGATI OKUSI TRADICIJE...

Uz klapsku pjesmu, **mediteranska prehrana** dio je identiteta ljudi koji žive na obali i otocima Jadrana. Bogati okusi tradicije stavljeni u kontekst suvremenog doba daruju iskustva skrojena za sva osjetila. Hrana je važan segment svake svečanosti i posebnih događanja. Ne postoji bolji način za proslaviti važne trenutke u životu, nego uz izvorno mediteransko jelo obogaćeno začinima i domaćim maslinovim uljem, popraćeno vrhunskim vinom. Posebnost mediteranske prehrane ne predstavljaju samo vrhunska jela, već i sva znanja, vještine, prakse i običaji vezani uz poljoprivredu i ribarstvo, kao i načine prerade i pripreme hrane.

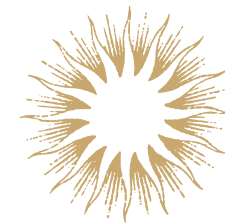
Umijeće gradnje suhozida jedinstvena je tehnika gradnje od kamena bez upotrebe vezivnog materijala. Odlomljene dijelove kamena snalažljivi i vrijedni žitelji Hvara polagali su jedan na drugi i tako stvarali jedinstveni arhitektonski sklop koji se gotovo pa savršeno uklopio u prirodu koja ga okružuje. Ovom su tehnikom gradili zaklone, putove, ali i pokazali kreativnost u prilagođavanju kamenitih terena za poljoprivredne aktivnosti.

Najsunčaniji otok

Otok Hvar oduvijek se smatrao savršenim mjestom za život. Netaknuta priroda poziva na otkrivanje sve koji dođu na otok.

Priroda na Hvaru ne privlači samo svojom ljepotom, nego je oduvijek liječila tijelo i duh svojim mirisima i bojama. Stanovnici Hvara rano su uvidjeli vrijednost ljekovitog bilja koje raste na otoku. Od njega su radili dragocjene kvintesencije, eterična ulja i čudotvorne vodice. Već su se tada uočile brojne blagodati izvrsne mikroklimе otoka. To je potaknulo Franza Ungera, austrijskog botaničara i profesora Sveučilišta u Grazu, da pokrene osnivanje klimatskog lječilišta što je označilo i početak organiziranog turizma, s tradicijom dužom od 155 godina.

Otok Hvar obasjan je više od 2718 sunčanih sati godišnje, što u kombinaciji s blagodatima klime i prirode nudi bezbroj mogućnosti za uživanje u aktivnom odmoru tijekom cijele godine. Vozeći se biciklističkim rutama ili hodajući pješačkim stazama napunit ćete se vedrinom, radošću i optimizmom. S gotovo 500 km biciklističkih staza, Hvar nudi nezaboravno istraživačko iskustvo unutrašnjosti i obale. Možda vas put dovede i do Brusja s kojega se pruža najljepši pogled na zalazak sunca. Okruženi prirodnim ljepotama na otoku ćete moći uživati u trčanju, ronjenju i otkrivanju atraktivnih hiking i trekking ruta kojima možete spojiti dva kraja otoka. Tik uz more nalazi se više od 500 uređenih smjerova, što otok Hvar čini jednom od najrazvijenijih mikrolokacija za slobodno penjanje.

Plaže, otoci i uvale

Posebno svojom ljepotom oduševljava cijela južna strana otoka i njezina netaknuta priroda. Brojne skrivene uvale diljem otoka, plaže i kristalno čisto more koje na svojoj površini reflektira sunčev sjaj, stvorili su idealan ambijent za sve ljubitelje nautičkog turizma, ali i one koji žele uživati na prekrasnim šljunčanim i pješčanim hvarskim plažama i uvalama, poput **Zavale, Ivana Dolca, Sv. Nedjelje, Zaraća, Dubovice, Jagodne, Pokonjeg dola, Milne, Bruških vala i Gdinjskih uvala i plaža**. Unajmite kajak ili SUP te započnite s njihovim otkrivanjem.

Na sjevernoj strani otoka nalazi se **Rt Kabal** koji u svojim razgranatim uvalama pruža zaštitu od vjetrova, a zbog svoje je prirodne važnosti uvršten u ekološku mrežu Natura 2000. Dio mreže Natura 2000 je i **otok Zečevo**. Taj pitoreskni otok smjestio se sjeverno od Vrboske a omiljeno je odredište onih koji se žele odmoriti u hladovini borove šume. Još jedan dragulj sjevera otoka čini **poluotok Soline**, mjesto uživanja u kristalno čistim plažama i raznim vodenim sportovima.

Ako ste ikada poželjeli posjetiti komadić zemaljskog raja, pronaći ćete ga na **Paklenim otocima**. Taj je zaštićeni krajobraz jedinstven arhipelag smješten nasuprot grada Hvara. Ime mu nije povezano s paklom nego s paklinom, vrstom borove smole koja se koristila u brodogradnji. Pridjev riječi paklina glasi pakléni te se skupina naziva Pakleni otoci ili jednostavno Škoji kako ih zovu Hvarani. Sigurni smo da ćete pronaći komadić raja u prekrasnim kamenim uvalama okruženima tirkizno plavim morem.

Uz južnu obalu Hvara smjestio se **otočić Šćedro**. Zaštićen kao park prirode, otok Šćedro privlači netaknutom prirodom, skrovitim uvalama i mirnim okruženjem.

PLAŽE, OTOCI I UVALE...

PLAŽE, OTOCI I UVALE...

Mjesto nadahnuća

Otok Hvar jesto je nadahnuća. To je svjetlo nadahnuća stoljećima budilo znatiželjan duh mnogih Hvarana.

Svojom je ljepotom nadahnuo mnoge književnike, umjetnike, graditelje i znanstvenike – od povjesničara Vinka Pribojevića, hvarskih književnika Petra Hektorovića, Hanibala Lucića i Marina Gazarovića do intelektualne elite 19. i 20. st. koja je uključivala teologa Šimu Ljubića, skladatelja Antuna Dobronića, pjesnike Rajmunda Kuparea i Tonka Maroevića, jednog od najistaknutijih hrvatskih historiografa Grgu Novaka, zatim Ivana Vučetića, utemeljitelja daktiloskopije o čijoj važnosti govori i natpis na spomeniku – „čovik koji je po parstu pripozna čovika“ te mnogi drugi.

Hvar je bio jedno od kulturnih središta hrvatske renesansne književnosti i humanističke misli u kojima posebno mjesto zauzimaju književnici Petar Hektorović i Hanibal Lucić, autor prve svjetovne drame na hrvatskom jeziku. Osim književnog, događa se i onaj graditeljski i umjetnički procvat. Grade se brojne palače, ljetnikovci te crkve bogato ukrašene djelima domaćih i venecijanskih majstora.

OMNIVM CONDITORI
UTEMELJITELJ SVIH STVARI

Svjetlo nadahnuća tinjalo je i u mnogim drugim otočanima koji su se isticali svojim idejama. Od Bartula Tomičića koji je započeo s uzgojem lavande i tako potaknuo razvoj nove djelatnosti, do Grgura Bučića, voditelja hvarske meteorološke postaje koji je pažljivo bilježio podatke, kasnije značajne i za razvoj turizma. Uvođenjem ricinusova ulja u kliničku terapiju, Jakov Franjo Koludrović utjecao je na način liječenja određenih zdravstvenih tegoba, a napretku u pomorstvu pridonio je Hvaranin Ćiro Carić koje je prvi u svijetu uveo posebne logaritme za računanje zenitnih udaljenosti.

Dopustite da i u vama Hvar probudi nadahnuće i da uz njegovu svjetlost otkrijete umjetnost življenja.

Gastro- nomski doživljaji

Otok Hvar poznat je po vrhunskim gastronomskim doživljajima. U hvarskim ste restoranima pozvani uroniti u nezaboravne autentične lokalne doživljaje, okuse i mirise.

Tradicijska jela

O mnogim jelima pisali su još i hvarski književnici. Vješti ribari Paskoje i Nikola iz Hektorovićeve Ribanja, pripremali su glasovitu hvarsku gregadu, a na kraju gozbe poslužili sir, kruh i paprenjake. **Gregada** ili **brujet** jedno je od najpoznatijih morskih jela Dalmacije. Zbog svoje jednostavne pripreme, ali i bogatih okusa, često se nalazi na tanjuru onih koji traže prave lokalne gastronomske doživljaje.

Svaka obitelj ima svoju tradiciju pripreme **pašticide** i to je njezino najveće bogatstvo. Iako je potrebno uložiti mnogo vremena, strpljenja i ljubavi, upravo posvećenost pripremi toga jela donosi punoću okusa. Mnoge otočane ta slatko-kisela kombinacija podsjeća na bezbrižno djetinjstvo te trenutke obiteljskih okupljanja i druženja. No, odlučite li se i za brže varijante pripreme tradicionalnih hvarskih jela, poput **pečenog mesa na gradele**, nećete požaliti. Posebnu notu mesu daju trsovi loze kojima se potpaljuje vatra. Mekano i sočno meso idealno će se uklopiti sa sezonskim povrćem na žaru.

Paprenjaci, u kojima nema papra, nego su sunčeve zrake pretočene u kombinaciju najfinijih začina, brašna, meda, maslinovog ulja i prošeka, također se spominju u Hektorovićevom Ribanju. Mnogi recepti prenosili su se s koljena na koljeno, a u njima danas mogu uživati svi koji posjete otok. Savršena ravnoteža ohlađene kreme i karameliziranog šećera **rožate** posebno će vam prijati u vrućim ljetnim mjesecima, a stari tradicionalni kolač **hvarski cviti** pobuditi sva osjetila.

NEZABORAVNI DOŽIVLJAJI, OKUSI I MIRISI...

Masline, vinova loza i lavanda

Na otoku Hvaru masline i vinova loza uzgajaju se još od grčkih vremena, a hvarska vina izvozila su se po cijelome Mediteranu. Zahvaljujući vrhunskom položaju, plodnom tlu, izvorima vode i velikom broju sunčanih sati, danas u središtu otoka i na južnim padinama nastaju **neki od najboljih hrvatskih plavaca i pošipa**, kao i **autohtona sorta prč**. Posebno je cijenjena autohtona sorta bogdanuša, čije ime govori sve – da je *bogom dana*.

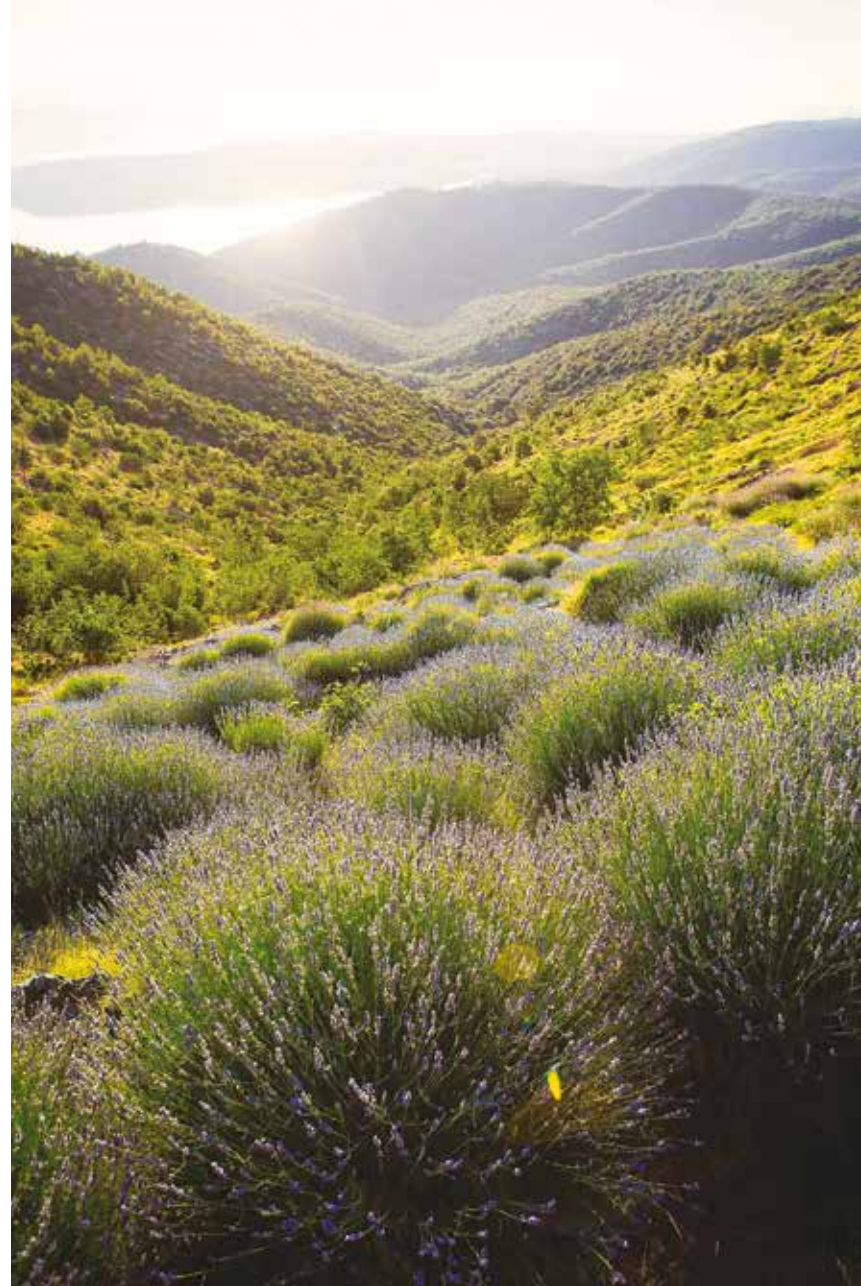
Nekada se na otoku Hvaru proizvodilo 10 posto svjetske proizvodnje lavande. Danas se lavandu sadi uglavnom na višim predjelima Velog i Malog Grablja, Zastraišća, Hvara, Pitava i Starogradske polja. **Lavanda** je važan simbol otoka te se koristi u pripremi kozmetičkih proizvoda, a marljive pčele uzimaju njezin sok od kojeg proizvode med.

Lokalna proizvodnja utemeljena na tradiciji i izvrsnosti proizvoda, ali i identitetu otoka Hvara, prikazana je kroz vlastitu markicu izvornosti „Delightful Hvar“.

OTKRIJ, SLIJEDI I BUDI SVJETLO

Dodirni lavandu i osjeti miris Hvara

Hvarska veduta iz 15. stoljeća prenosi snažne impresije o gradu Hvaru koji se oduvijek isticao svojom ljepotom, raznolikošću i bogatstvom. Na samom ulazu u luku pogledite onih koje posjete grad Hvar privlači **Arsenal**. To impozantno zdanje svjedok je bogate pomorske prošlosti grada Hvara, metropole mora. O slavnoj maritimnoj baštini svjedoči i „Zvir“, očuvana drvena pramčana figura u obliku zmaja, dio galijske koja je sudjelovala u čuvenoj bitki kod Lepanta 1571. godine.

Izgradnju Arsenala potaknula je Venecija. Prostor je služio za popravak galija i kao svođeno spremište pomorskih potrepština, a danas je to multifunkcionalni prostor koji ima važnu ulogu kao mjesto susreta i društvenih aktivnosti.

OČARAVA SVOJOM LJEPOTOM...

GRAD HVAR

Iznad Arsenala 1612. godine izgrađeno je **hvarsko kazalište**, prvo javno kazalište u Europi. Uspostava mira među staležima, jedinstveno humanističko okruženje te bogato stvaralaštvo hvarskih renesansnih književnika, potaknuli su njegovu izgradnju. U vrijeme kada su staleška previranja svakodnevnica, u Hvaru suživot plemstva i običnog puka dobiva novu dimenziju. Hvarsko je kazalište potaknulo veliku društvenu promjenu i osvijetlilo put, ne samo kazališnoj umjetnosti, nego i kulturnom i društvenom životu na ovim prostorima.

Pjaca, središnji hvarski trg nastao nasipanjem duboke uvale, najveći je trg u Dalmaciji. Ovo je dnevni boravak Hvara i njihovih gostiju koji predstavlja ishodišnu točku za otkrivanje ljepota grada. Na zapadnom dijelu Pjace nalazi se **gradska lođa**, nekadašnja javna sudnica, carinarnica, a kasnije kavana i čitaonica, koja sa sat kulom čini jedinstveni arhitektonski sklop, danas u službi multifunkcionalnog izložbenog prostora.

Na središnjem trgu nalazi se **hvarska katedrala posvećena sv. Stjepanu I.**, papi i mučeniku, zaštitniku Hvarske biskupije i Grada Hvara. Renesansni zvonik katedrale očarava svojom ljepotom i poziva vas da u tišini svjedočite skladu prepletanja vjere, tradicije i umjetnosti koji čuvaju ovi stoljetni zidovi i žive lokalni ljudi. Otkrijte priču o čudesnom događaju svetoga Križića i sačuvajte u srcu njezinu pouku.

Krenete li s Pjace kroz glavna gradska vrata, kamene stube povest će vas prema prekrasnom perivoju, koji vodi do hvarske tvrđave, **Fortice**. Sagrađena početkom 16. stoljeća služila je kao obrambeni sustav protiv opasnosti s mora i živi je svjedok hvarske povijesti koji i danas nadzire Grad. Unutar njenih zidova uronite u prošlost uz vrijednu zbirku podmorske arheologije u kojoj amfore prenose priče iz razdoblja antike i srednjeg vijeka. Nagrada za uspon do Fortice bit će neponovljiv pogled na grad Hvar i Škoje, Paklene otoke. Možda će pogled trajati samo nekoliko minuta, ali u sjećanju ostaje zauvijek.

GRAD HVAR

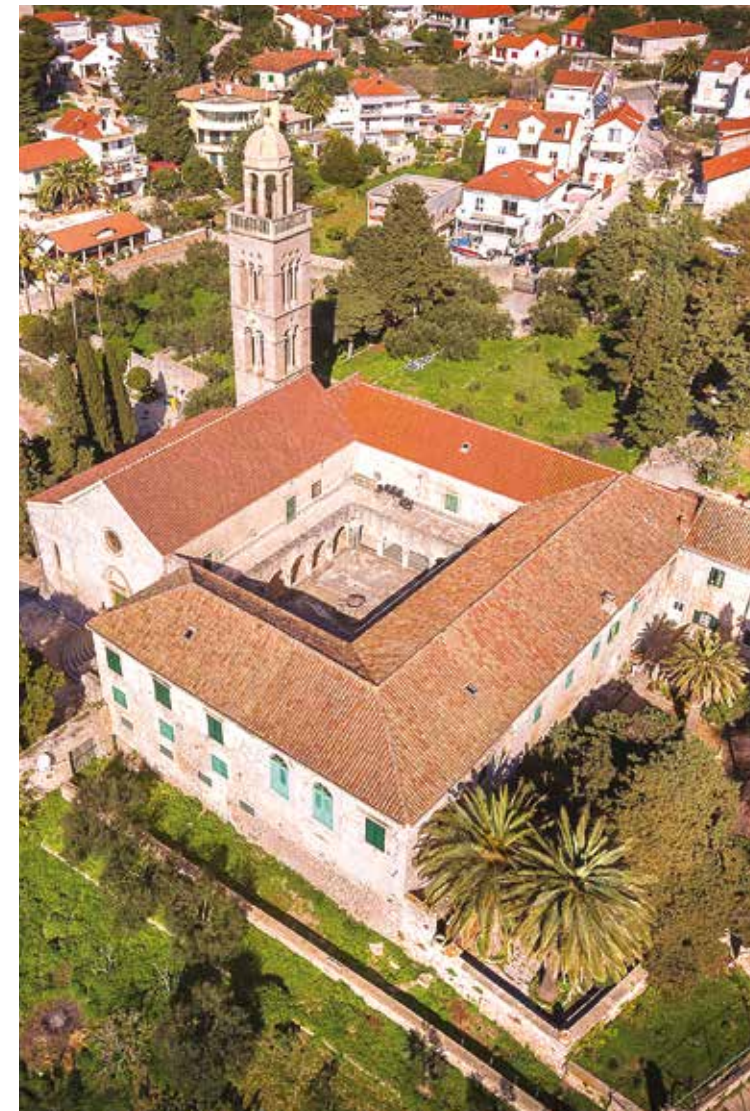
U SJEĆANJU OSTAJE ZAUVIJEK...

GRAD HVAR

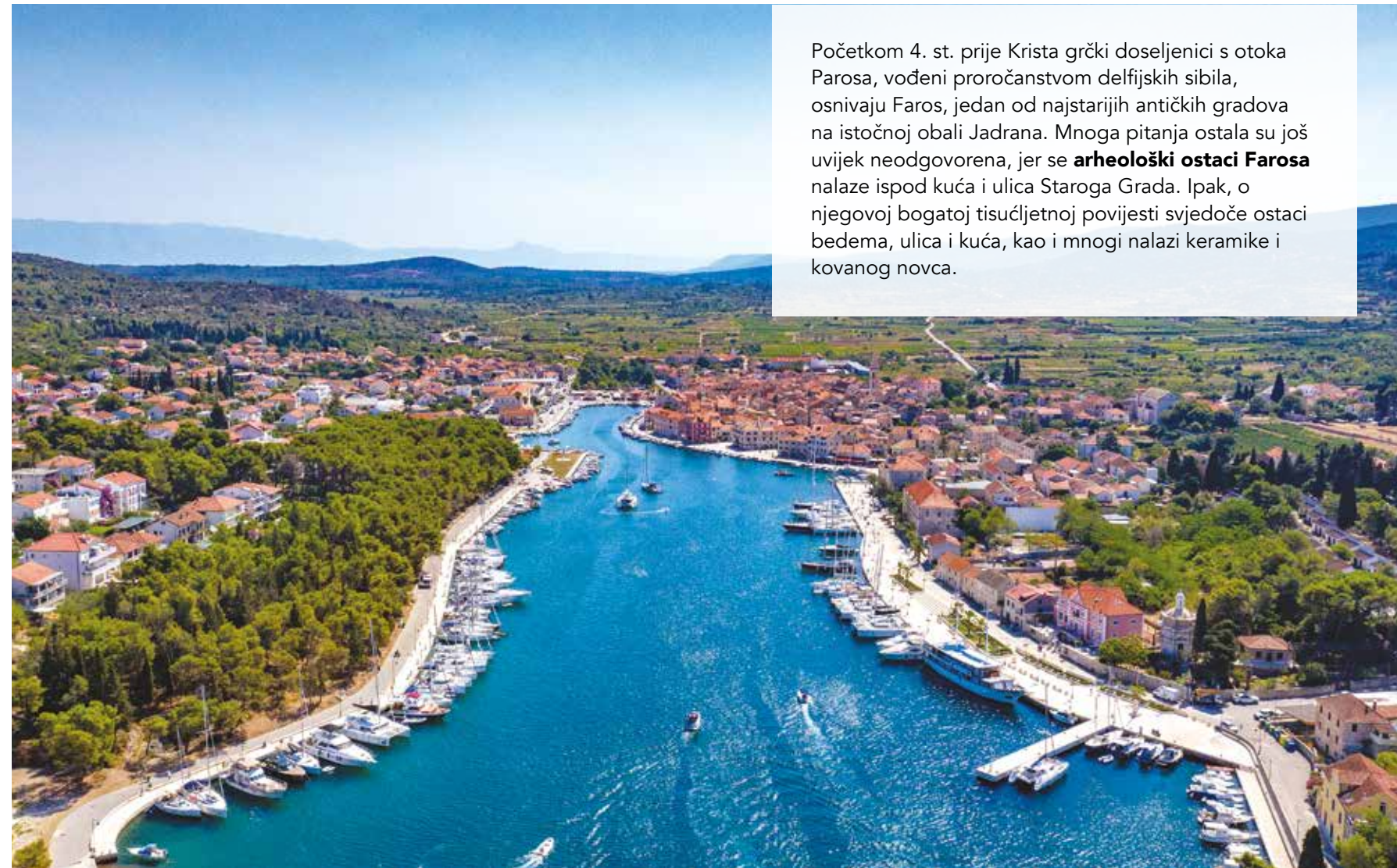
SVOJOM LJEPOTOM NADAHNjuje...

Hvar svojom ljepotom nadahnjuje sve koji tu žive ili ga barem jednom posjete. Nadahnuo je i benediktinke koje su u tišini samostana postale čuvarice tradicije i vjere, vodeći se benediktinskim pravilom Moli i radi (Ora et labora). Njihov samostan bogata je riznica umjetnina i jedinstveno mjesto u kojem se čuva vještina izrade čipki od niti agave, kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a. U gradu Hvaru svoje su utočište pronašli i redovnici iz franjevačkog reda. U **muzeju franjevačkog samostana** nalazi se poznata hvarska „Posljednja večera“, djelo venecijanskog majstora Mattea Ponzonia.

Na samo nekoliko stotina metara od užurbane Pjace, na starom putu koji je povezivao Hvar i Stari Grad, **pjesnik Hanibal Lučić izgradio je svoj ljetnikovac**. Sastoji se od prekrasnog perivoja okruženog visokim zidom. Na posjedu se nalaze dvije kuće, od kojih je jedna bila Lučićevo utočište. Ljetnikovac je dio postave Muzeja hvarske baštine koji sadrži velik broj zbirki koje svjedoče o slavnoj prošlosti Hvara.

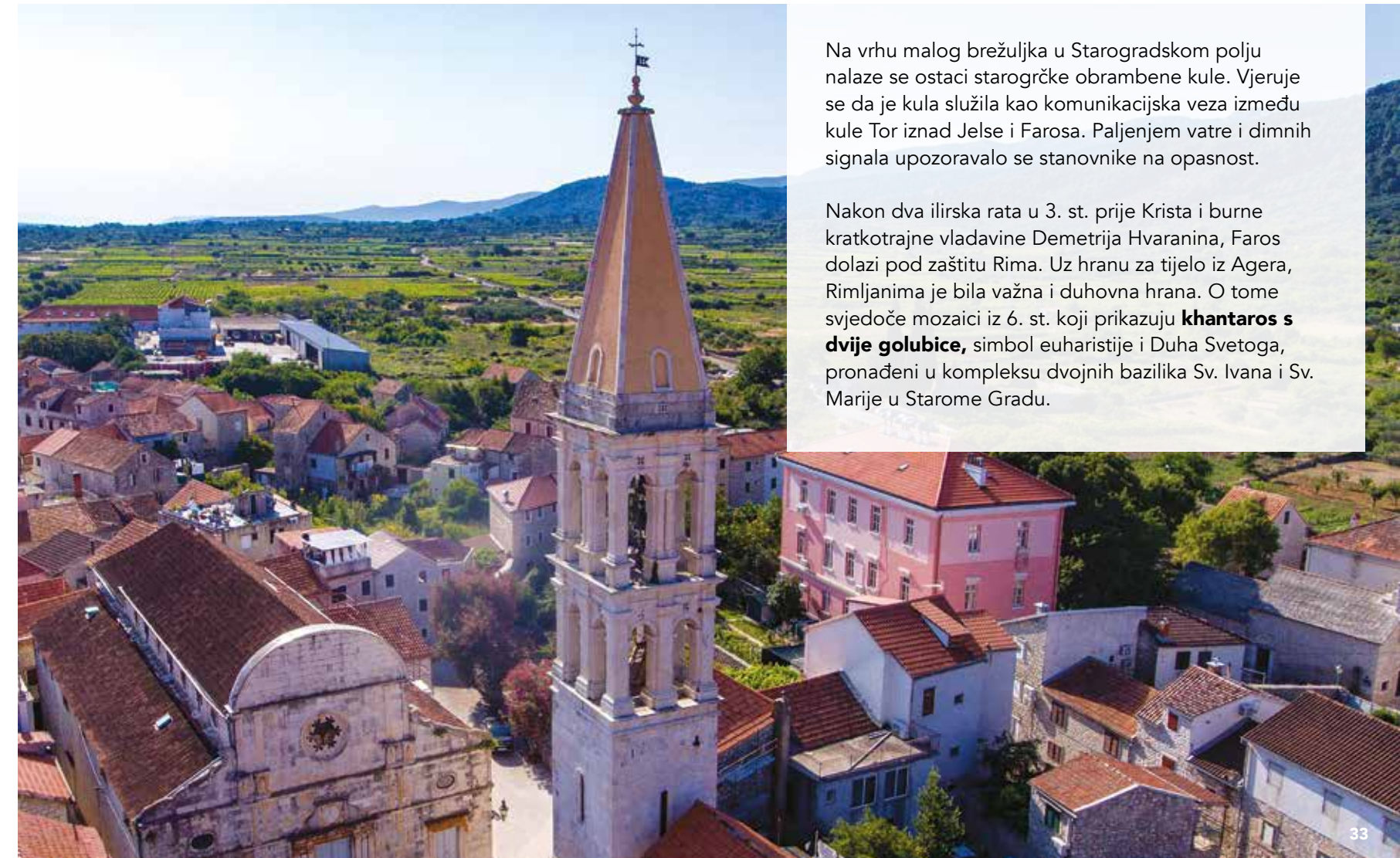
STARI GRAD

Početkom 4. st. prije Krista grčki doseljenici s otoka Parosa, vođeni proročanstvom delfijskih sibila, osnivaju Faros, jedan od najstarijih antičkih gradova na istočnoj obali Jadrana. Mnoga pitanja ostala su još uvijek neodgovorena, jer se **arheološki ostaci Farosa** nalaze ispod kuća i ulica Staroga Grada. Ipak, o njegovoj bogatoj tisućljetnoj povijesti svjedoče ostaci bedema, ulica i kuća, kao i mnogi nalazi keramike i kovanog novca.

STARI GRAD

BOGATA TISUĆLJETNA POVIJEST...

Na vrhu malog brežuljka u Starogradskom polju nalaze se ostaci starogrčke obrambene kule. Vjeruje se da je kula služila kao komunikacijska veza između kule Tor iznad Jelse i Farosa. Paljenjem vatre i dimnih signala upozoravalo se stanovnike na opasnost.

Nakon dva ilirska rata u 3. st. prije Krista i burne kratkotrajne vladavine Demetrija Hvaranina, Faros dolazi pod zaštitu Rima. Uz hranu za tijelo iz Agera, Rimljanima je bila važna i duhovna hrana. O tome svjedoče mozaici iz 6. st. koji prikazuju **khantaros s dvije golubice**, simbol euharistije i Duha Svetoga, pronađeni u kompleksu dvojnih bazilika Sv. Ivana i Sv. Marije u Starome Gradu.

U dominikanskom samostanu sv. Petra Mučenika

nalazi se grob velikog hrvatskog pjesnika Petra Hektorovića i njegove majke Katarine. Njegovi su stihovi uklesani i u kamen nad ulaznim vratima u crkvu. Ta prostrana jednobrodna građevina očarava svojim mramornim oltarima te prekrasnim raspelom na glavnom oltaru, kao i slikom „Oplakivanje Krista“ venecijanskog majstora Jacopa Tintoretta.

Među omiljenim izletištim turistima nalazi se **Likorova kuća**. Ta ladanjska i gospodarska zgrada na sjevernim padinama Purkina kuka pripadala je liječniku Petru Ostojiću, a spominje se i u Kurtizani, noveli hvarske književnice Verke Škurle Ilijić. Iako su od kuće danas ostale samo ruševine, priča o njoj i dalje živi kroz predaju starijih mještana.

STARI GRAD

STARI GRAD

POZIVA NA OTKRIVANJE...

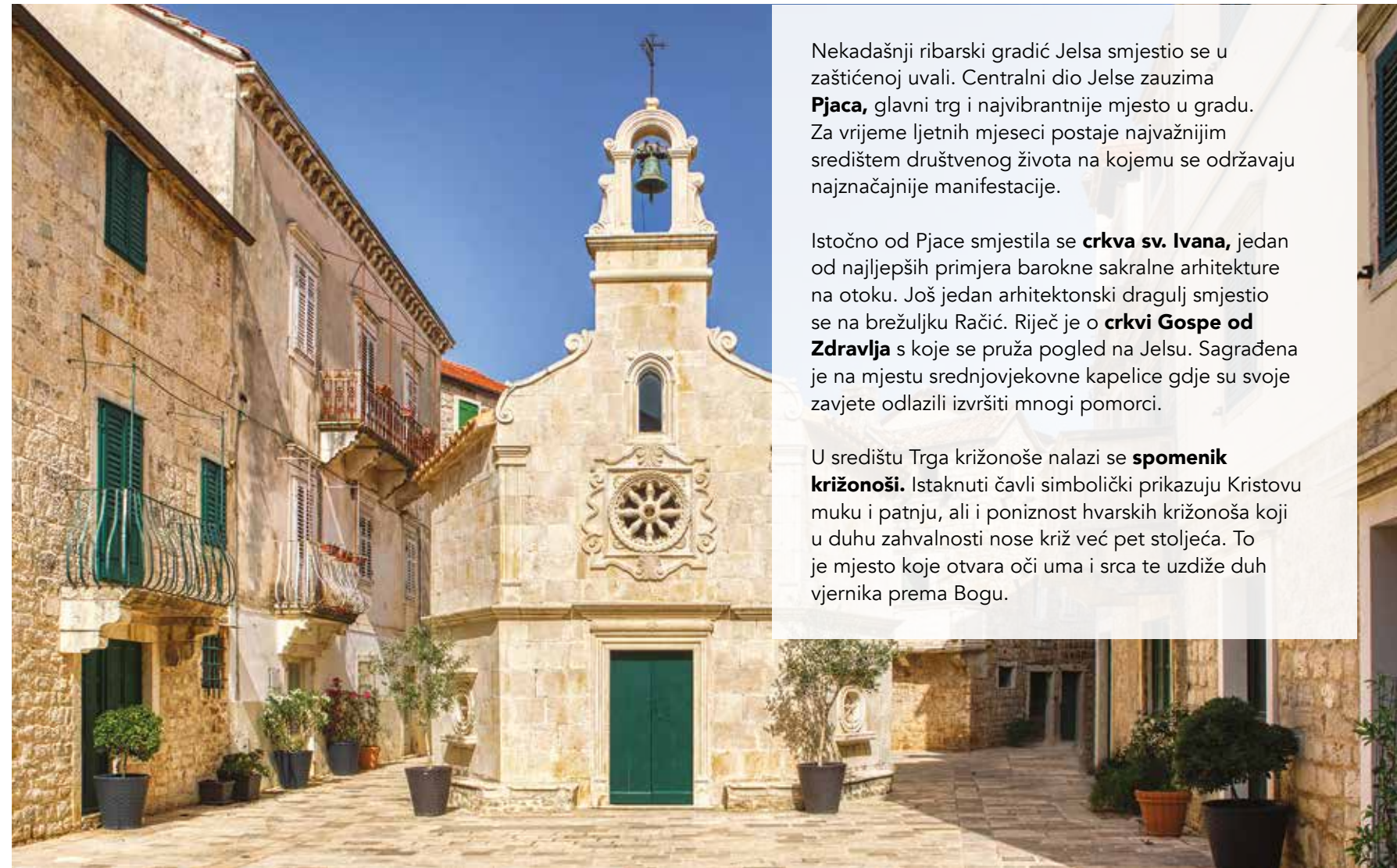
Krenete li u istraživanje ulica Staroga Grada, put će vas zasigurno dovesti na **trg Škor**. Taj slikoviti, pitoreskni trg nastao je na mjestu nekadašnjeg brodogradilišta. Okružuju ga tipične dalmatinske radničke kuće, s izvornim arhitektonskim elementima luminara (krovni prozori) i sulara (vanjske stube).

Nedaleko od trga Škora možete se prošetati **Srinjom kolom**, nekadašnjom glavnom ulicom i trgovačkim središtem Staroga Grada. Duž ulice otkriven je mozaik koji datira iz 2. stoljeća i poziva na otkrivanje tragova rimske Farije.

Poruka “ništa nije skriveno” (nihil occultum) utisnuta u **Hektorovićevom Tvrdalju** i danas poziva na otkrivanje. Taj je kameni ljetnikovac s ribnjakom Petar Hektorović zamislio kao mali zatvoreni svijet u kojemu svako biće pronalazi svoje mjesto. U kamenim natpisima uklesanima u njegove zidove još uvijek odjekuju svestremene Hektorovićeve misli.

Sa zapadne strane Tvrdalja braća Biankini podignula su veliku palaču. Ta neorenesansna kuća s vrtom pretvorena je u muzej i predstavlja kulturno središte Staroga Grada. Brodar Juraj Biankini i četvorica sinova izgradnjom palače dali su snažan zamah urbanističkoj preobrazbi Staroga Grada krajem 19. stoljeća.

Nekadašnji ribarski gradić Jelsa smjestio se u zaštićenoj uvali. Centralni dio Jelse zauzima **Pjaca**, glavni trg i najvibrantnije mjesto u gradu. Za vrijeme ljetnih mjeseci postaje najvažnijim središtem društvenog života na kojemu se održavaju najznačajnije manifestacije.

Istočno od Pjace smjestila se **crkva sv. Ivana**, jedan od najljepših primjera barokne sakralne arhitekture na otoku. Još jedan arhitektonski dragulj smjestio se na brežuljku Račić. Riječ je o **crkvi Gospe od Zdravlja** s koje se pruža pogled na Jelsu. Sagrađena je na mjestu srednjovjekovne kapelice gdje su svoje zavjete odlazili izvršiti mnogi pomorci.

U središtu Trga križonoše nalazi se **spomenik križonoši**. Istaknuti čavli simbolički prikazuju Kristovu muku i patnju, ali i poniznost hvarskih križonoša koji u duhu zahvalnosti nose križ već pet stoljeća. To je mjesto koje otvara oči uma i srca te uzdiže duh vjernika prema Bogu.

Na južnoj padini otoka Hvara, u blizini sela Humac, nalazi se **Grapčeva špilja**. Zaštićena je kao geomorfološki spomenik prirode. Osim velikog broja stalaktita i stalagmita, u špilji je pronađena najstarija slika lađe u Europi. Vjeruje se da slika lađe urezana na vazi potječe još iz 3000. godine prije Krista.

Članovi trgovačke obitelji Dobrović bili su istaknuti sudionici kulturnog i intelektualnog života Jelse. U njihovoj se kući nalazi **Muzej općine Jelsa**. Tu možete razgledati izvorni inventar kuće karakterističan za drugu polovinu 19. i početak 20. stoljeća. Brojni izloženi predmeti približit će vam život građanskih obitelji i na trenutak vas vratiti u bogatu prošlost Jelse.

Kao dio Muzeja općine Jelsa, u Pitvama se nalazi **Vinogradarski muzej**. Kroz njegov se postav slikovito prikazuje svakodnevni život otočnih težaka, tradicija uzgoja vinove loze te vrijedno oruđe i oprema. Južna strana otoka na kojoj su smještena naselja Gromin Dolac, Ivan Dolac, Zavala, Jagodna i Sv. Nedjelja, poznata je po vizurama suncem obasjanih vinograda i vrhunskim autohtonim vinima.

Zanimljivo je istaknuti kako je Općina Jelsa proglašena prvom Međunarodnom zajednicom tamnog neba u Hrvatskoj, ali i u cijeloj južnoj Europi, čime značajno doprinosi u zaštiti od svjetlosnog onečišćenja.

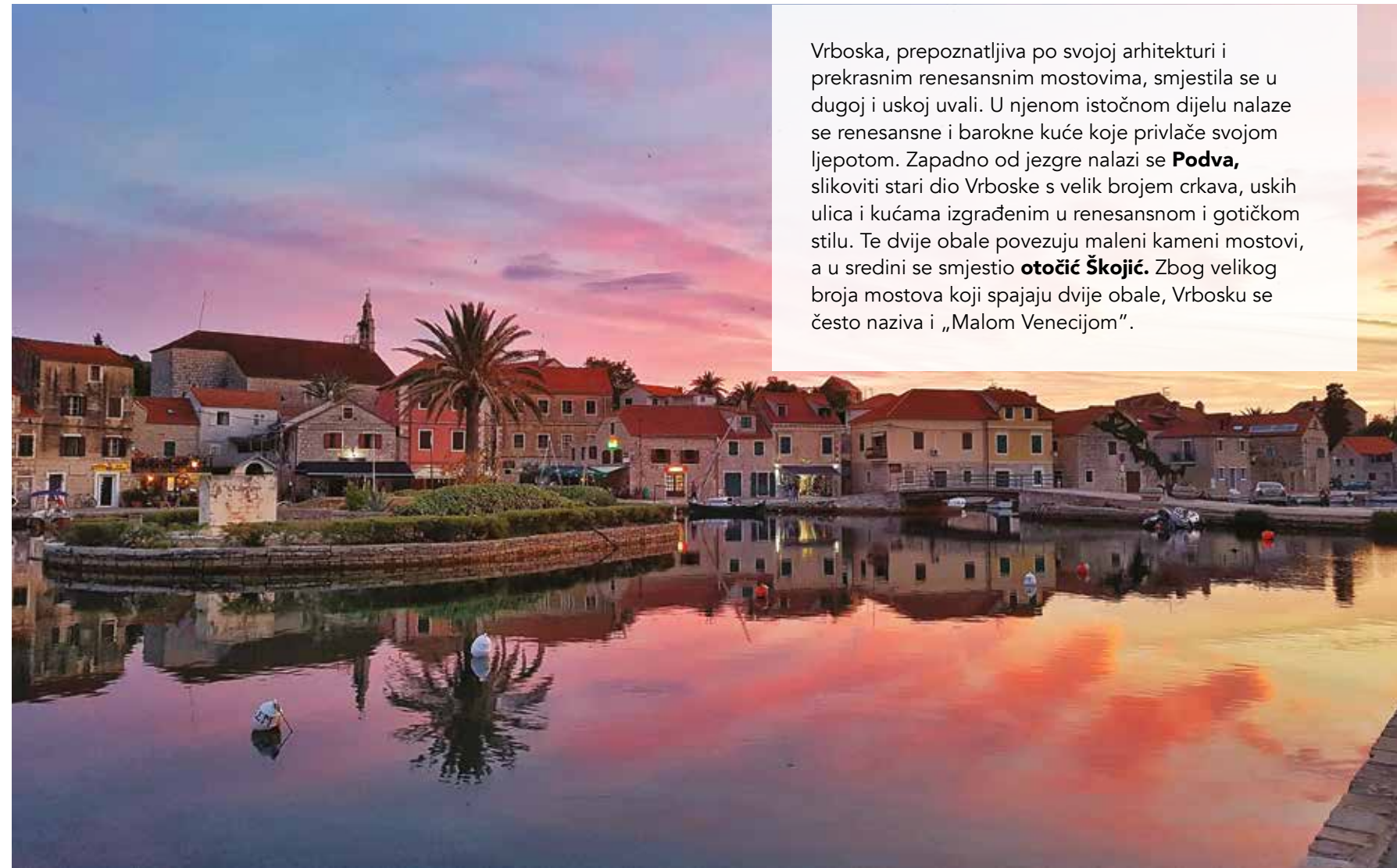

JELSA

JELSA

Vrboska, prepoznatljiva po svojoj arhitekturi i prekrasnim renesansnim mostovima, smjestila se u dugoj i uskoj uvali. U njenom istočnom dijelu nalaze se renesansne i barokne kuće koje privlače svojom ljepotom. Zapadno od jezgre nalazi se **Podva**, slikoviti stari dio Vrboske s velik brojem crkava, uskih ulica i kućama izgrađenim u renesansnom i gotičkom stilu. Te dvije obale povezuju maleni kameni mostovi, a u sredini se smjestio **otočić Škojić**. Zbog velikog broja mostova koji spajaju dvije obale, Vrbosku se često naziva i „Malom Venecijom“.

Uz poljoprivredu, trgovinu i pomorstvo, izuzetno važna djelatnost otočana bila je ribarstvo. Među brojnim tradicijskim vještinama kojima su ovladali Hvarani, bio je **lov sitne plave ribe pod feralom**. Kao izvori svjetla u ribolovu koristila su se svičala, smještena na pramcu broda. Svjetlo je privlačilo ribe i tako prehranjivalo vrijedne žitelje. **Ribarski muzej** u Vrboskoj čuva te jedinstvene uspomene kroz zbirku brojnih alata te pribora za lov i obradu ribe.

Tvrđava sv. Marije od Milosrđa jedinstveno je arhitektonsko zdanje. Utvrđena je u 16. stoljeću nakon turskog napada na otok. Smatra se jednim od najljepših primjera utvrđenih crkava.

Štovanje križa ima veliku važnost na cijelom otoku, a u Vrboskoj se posebno slavi i blagdan Čudotvornog svetog Križa, prvog petka u ožujku. U **župnoj crkvi sv. Lovre** 1614. čudotvorni je sv. Križić proplakao krvavim suzama, što je prepoznato kao Božji poziv na obraćenje i na pomirenje dviju zavađenih bratovština. Unutrašnjost te crkve sadrži bogatu zbirku proslavljenih venecijanskih i hrvatskih umjetnika.

Na istočnom rtu otoka Hvara smjestio se Sućuraj. Mjesto se razvilo oko uske i duboke uvale u kojoj se nalazi luka, tradicionalno nazivana i „gusarskom lukom“. Prepoznatljivu vizuru Sućurja čini **svjetionik** koji čuva njegovu obalu i osvjetljava put.

Najstariji nalazi datiraju još iz 3. tisućljeća prije Krista. Riječ je o kamenoj sjekiri s otvorom za dršku. Vjeruje se da su se u okolici Sućurja nalazili i dvori ilirske kraljice Teute, čemu u prilog ide sačuvani zid, u narodu poznat kao „**Teutin zid**“ te brojne amfore pronađene u podmorju.

Bježeći pred Turcima, doseljenici s kopna predvođeni franjevcima grade **baroknu crkvu posvećenu sv. Anti Padovanskom**. U njoj se nalazi najstarija slika u Sućurju s prikazom sv. Paškala, Gospe Karmelske i sv. Roka. Drugi vrijedan sakralni spomenik Sućurja je crkva sv. Jurja. Pogledamo li tlocrt crkve, uočiti ćemo kako je izgrađena u obliku križa. U njoj se nalazi kip koji prikazuje sv. Jurja kako ubija zmaja te natpis „Sveti Jure, čuvaj Sućuraj“.

Franjevački samostan datira još iz 9. stoljeća i najstarija je dobro očuvana građevina u Sućurju. U njemu se kriju važni arhivski dokumenti koji govore o povijesti toga kraja, kao i ulomak rimskog bijelog mozaika.

UNUTRAŠNOST OTOKA

Unutrašnjost otoka Hvara prava je oaza mira. Opojni mirisi cvijeća, mirodija i ljubičasti plašt lavande, snažne su asocijacije na taj dio otoka. Tu su se smjestila neka od najslikovitijih naselja, poput Humca iznad kojeg se nalazi najtamnije nebo na otoku ili doma Festivala lavande Velog Grablja koji s Malim Grabljem oduševljava arhitekturom slikovitih kamenih kuća. Svojim uskim popločanim ulicama i vezanim kamenim kućama posjetitelje očaravaju Pitve, Dol i Vrisnik. Njihove jedinstvene priče i tragovi prošlosti zapisani su u arhitekturi, svakom osunčanom kamenu i grmu lavande.

UNUTRAŠNOST OTOKA

OAZA MIRA...

Događanja na otoku Hvaru

Tijekom cijele godine otok Hvar nudi velik broj sportskih, kulturnih, zabavnih i gastronomskih događanja. Budite dio nezaboravnih autentičnih lokalnih događanja i obogatite se novim iskustvima.

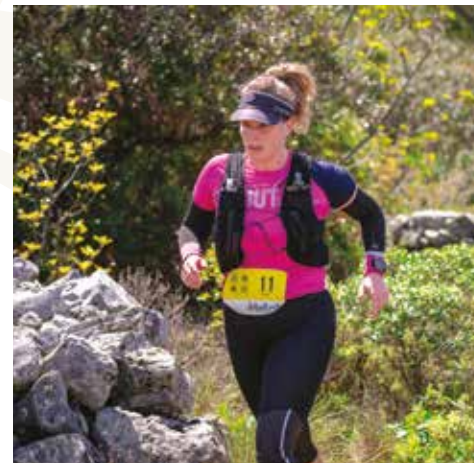
PROCESIJA ZA KRIŽEN

U noći Velikog četvrtka noćno je nebo obasjano feralima i svijećama vjernika koji u procesiji Za križen prolaze otokom. Šest procesija kreće iz šest hvarskih župa, u Jelsi, Pitvama, Vrisniku, Svirčama, Vrbanju i Vrboskoj.

JELSA TRAIL

Svjež zrak morske soli koji se prožima s aromama mediteranskog bilja, osunčane padine vinograda, zeleni maslinici i pogled na tirkizno plavo more, pratit će vas u jedinstvenoj travanjskoj Jelsa Trail utrci. Ta je utrka posebna po tome što se održava na istoj ruti kojom prolazi procesija Za križen, a prolazeći njome svjedočit ćete i ljepoti svih hvarskih znamenitosti pod zaštitom UNESCO-a.

DOGAĐANJA NA OTOKU..:

HVARSKJE LJETNE PRIREDBE

Od lipnja do listopada na povijesnim lokacijama grada Hvara održavaju se Hvarske ljetne priredbe. Ova kulturna manifestacija s tradicijom dužom od šezdeset godina okuplja brojne domaće i inozemne izvođače. Iskoristite tu kulturnu ponudu i pronađite nešto za sebe iz bogatog koncertnog, kazališnog i folklornog programa.

WINE, OLIVE & HERITAGE FESTIVAL

U mjesecu svibnju posjetite Wine, Olive & Heritage Festival. Uputite se u Jelsu te doživite mirise i okuse hvarske baštine. Manifestacija je posebna jer lokalni ljudi predstavljaju svoje proizvode, od vrhunskih vina autohtonih sorti, do maslinovog ulja.

FJERA SV. PROŠPERA

Suzaštitnik grada Hvara svjedok je priče o hvarskom prosperitetu, ali i čuvar tradicijskih vještina i običaja koji se prezentiraju tijekom fjere. Kulturno-zabavna događanja, gastronomska ponuda s naglaskom na mediteranskoj prehrani, pregršt proljetnih sunčanih sati dovoljno je razloga da se posjeti Hvar u svibnju.

CULTURAL SUMMER PROGRAM I CULTURAL CHILDREN SUMMER PROGRAM

Od srpnja do rujna u Jelsi se održava bogat program namijenjen svima koji je posjete. Opustite se i odaberite između velikog broja kulturnih događanja nešto za sebe. Za najmlađe posjetitelje osmišljen je niz događanja koja uveseljavaju otočane i posjetitelje.

KLAPSKA PJESMA NA OTOKU HVARU

U ljepoti klapske pjesme možemo uživati tijekom cijele godine. Kulturno ljeto u Starom Gradu započinje na Trgu sv. Stjepana uz Večer od kantonja. Jelsa od versa festival je koji se održava u predivnom okruženju Pjace u Jelsi. Susret klapa otoka Hvara u Vrboskoj događaj je koji u kolovozu okuplja sve otočne klape. U autentičnom morskom ambijentu uživajte u zvucima klapske pjesme te odmorite svoje tijelo i dušu.

BOKUN FESTIVALA

Festival nijemog filma i drugih osjetila zanimljiv je događaj Općine Jelsa koji na jednom mjestu spaja klasike iz svijeta filma i umjetnosti te rad mladih umjetnika. Otkrijte novu dimenziju umjetnosti i prepustite se vašim osjetilima.

DOGAĐANJA NA OTOKU..:

DOGAĐANJA NA OTOKU..:

FESTIVAL LAVANDE

Lavanda je oduvijek bila važna za otočane i simbol unutrašnjosti otoka. Svake se godine krajem lipnja, odnosno početkom srpnja u Velom Grablju održava Festival lavande. Posjetite taj festival i uživajte u ruralnom ambijentu kojim se prožima umirujući miris lavande.

KAMENA KOLIJEVKA PISANE RIJEČI

Stari Grad oduvijek je bio mjesto nadahnuća mnogim književnicima. Upravo se ondje u srpnju održava manifestacija koja mnogobrojnim posjetiteljima dočarava ljepotu pisane riječi te se promiče jezik i kultura.

RIBARSKJE VEČERI UZ PLES JEDARA

Tradicionalni drveni brodovi s latinskim jedrima poseban su doživljaj za sve koji posjete Vrbosku. Svake se godine u mjesecu srpnju održavaju ribarske večeri, a posjetitelji mogu uživati u nesvakidašnjem prizoru – plesu jedara uz prigodnu glazbu.

FEŠTA VINA

Odlučite li se posjetiti Jelsu u kolovozu, svi putovi odvest će vas na tradicionalnu Feštu vina. Već više od sedamdeset godina ta manifestacija promiče hvarske autohtone vinske sorte. Uživajte u bogatstvu mirisa i okusa hvarskih vina.

BICIKLOM KROZ BAŠTINU

Neovisno o tome jeste li profesionalni biciklist ili rekreativac, tradicionalna biciklistička rujanska utrka Biciklom kroz baštinu nezaobilazna je točka prilikom vašeg boravka u Starom Gradu. Prolazeći Starogradskim poljem i ostalim slikovitim mjestima, naučite nešto o vrijednoj hvarskoj baštini i napunite se energijom.

HVARSKI POLUMARATON

Jesen je tradicionalno rezervirana za Hvarski polumaraton. Praćeni nadahnjujućim prizorima hvarske prirode, upalite sportski plamen koji nosite u sebi i spojite rutu koja povezuje Stari Grad s gradom Hvarom.

DOGAĐANJA NA OTOKU..:

DOGAĐANJA NA OTOKU..:

FESTIVAL NORDIJSKOG HODANJA

Blago rujansko sunce idealno je za aktivnosti na otvorenom. Poželite li otok istraživati hodajući, posjetite Jelsu: Festival nordijskog hodanja prava je prilika da uživate u njegovim ljepotama, ali i ojačate svoje tijelo.

DANI U VALI

U Starogradskom zaljevu održava se međunarodni festival tradicijskih brodova, mora i mornara. Dok uživate u gastronomskoj ponudi, radionicama, izložbama i glazbenim događanjima, zastanite na trenutak i divite se prizoru u starogradskoj uvali. U maritimnoj baštini možete uživati i tijekom manifestacije Hvar metropola mora, koja se svakog listopada održava u gradu Hvaru te svjedoči o pomorskoj prošlosti Hvara.

ADVENT NA OTOKU

Posebno svjetlo zasjat će otokom krajem godine. Adventsko svjetlo iščekivanja obasjat će ulice hvarskih naselja. Pronađite dio hvarske gastronomske ponude i iskoristite blagu mikroklimu otoka za uživanje u adventskoj čaroliji.

Izdavač: Turistička zajednica općine Jelsa, Turistička zajednica grada Hvara,
Turistička zajednica mjesta Vrboska, Turistička zajednica Grada Staroga Grada

Koncept, tekst i dizajn brošure: Fabular branding d.o.o.

Fotografije: Saša Četković, Domagoj Sever, Vedran Rafael Janić, Vilma Matulić,
arhiva turističkih zajednica

Turistička zajednica općine Jelsa

Trg Tome Gamulina 1
21465 Jelsa
www.tzjelsa.hr / www.visitjelsa.hr
info@tzjelsa.hr

Turistička zajednica grada Hvara

Trg sv. Stjepana 42
21450 Hvar
www.visithvar.hr
info@visithvar.hr

Turistička zajednica mjesta Vrboska

Vrboska 404
21463 Vrboska
www.vrboska.info
info@vrboska.info

Turistička zajednica Grada Staroga Grada

Obala dr. Franje Tuđmana 1
21460 Stari Grad
www.visit-stari-grad.com
info@visit-stari-grad.com

